

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5'— — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Dr. Vladimir Serbec:

O valutnem vprašanju.

Govoriti mi je danes o valutnem vprašanju. Odkar so se sploh razvila mesta in se je razvila prosveta, je stola na mesto prvotne oblike menjalne pogodbe kupna pogodba, izmenjava blaga za denar, to je za splošno veljavno plačilno sredstvo. Do 18. stoletja smo poznali več ali manj le kovani denar, zlat in srebrn in za drobiž bakren. Modernemu razvoju to ni zadostovalo, ni bilo mogoče večje vsote tega denarja imeti pri sebi. Radi tega se je razvil na Angleškem, zibelki industrije in prekmorske veletrgovine, promet z nakaznicami na denarne vsote, ki so bile naložene v banki. In te nakaznice so postale sčasoma pravi bankovci. Banka je izdala za pri njej založeno zlato in srebro nakaznice, v katerih se je zavezala izplačati vsakemu imejtelju nakaznice v nakaznici imenovano vsoto v zlatu oziroma v srebru.

Ti bankovci so nadomestili v trgovskem prometu jako hitro kovani denar, ker so bili v vsakem oziru bolj priročni in za trgovski promet bolj prikladni. Poleg tega se je pa tudi razvil, posebno v državah s neurejenimi fi-

nančnimi razmerami, papirnati denar. Ta papirnati denar je imel zunanjo obliko bankovcev, izdala ga pa ni banka, temveč država. Njegova plačilna vrednost ni temeljila na njegovem kritju v zlatu in srebru, temveč na ukazu države, da mora vsak jemati papirnati denar v plačilo pod kaznijo in da država sama po vseh svojih uradih sprejema ta denar v plačilo. V državah, ki so imele zdrav gospodarski razvoj do izdaje papirnatega denarja sploh ni prišlo, temveč le do izdaje bankovcev, kar je v narodno-gospodarskem oziru edino pravilno.

Da Vam pojasnim razliko na vzgledu, ki ga starejši od Vas še pomnite: Pred regulacijo avstrijske valute leta 1899 so bili v prometu bankovci za 1 gld., 10 gld., 100 gld., 1000 gld. — to so bili bankovci, ki jih je izdala avstro-ogrška banka — in papirnati denar po 5 gld., 50 gld. in 500 gld., to je bil le državni papirnati denar. Zgodilo se je pa tudi že poprej in pred vsem v zadnjem času, da so države dolžnost in obvezo državne banke, da izplača imejtelju bankovca nakazani znesek v zlatu ali srebru začasno sistirale ali razveljavile in so dale bankam proti izplačilu posojila državi pravico, pre-

koračiti mejo založenega zlatega denarja.

Dokler se je to gibalo v zmernih mejah, je nadomestilo zaupanje v državno davčno moč in urejene pravne in financijelne razmere v državi primanjkljaj kritja v zlatu. To je bilo naše denarno stanje v Avstriji pred vojsko. Kritja v zlatu je bilo le za $\frac{1}{3}$, avstro-ogrška banka ni bila zavezana izplačati zlato za njene bankovce, bilo je v njenih kasah $1\frac{1}{2}$ milijarde zlata in približno 3 milijarde bankovcev v prometu. Vzlic temu je bil naš denarni trg urejen, zlato se je zamenjalo in dobilo pri vseh kasah in v trgovskem prometu brez vsakega doplačila za bankovce. Prišla pa je svetovna vojska, ki so jo brezvestni državniki vodili na način, kakor jo kazenski zakon opisuje pri goljufivem konkurzu. Zlato v banki je država porabila večinoma za svoja plačila v inozemstvu, avstro-ogrška banka je izdala vedno več in več papirnatega denarja, tako da je zaupanje v denar, ki seveda še za $\frac{1}{20}$ ni bil več krit, vedno bolj padalo. In sedaj smo ob ustanovitvi naše nove domovine v težkem položaju, se lotiti ozdravljenja naših silno nezdravih in nevzdržljivih denarnih razmer. V onih delih

V Maribor nazaj!

Spomini. Napisal Fridolin Kaučič.

(Konec.)

Kar mi jako ugaja — ki pridem z Dunaja, kjer vlada v toaletah ženstva največe razkošje in mnogokrat prav vsiljiva pseudoeleganca — je okusna in priprosta obleka mariborskih krasnih gospej in deklet. Na večer jo kreneva s soprogo k „Zamorcu“, kjer najdem vrle sedaj v Mariboru uslužbene prijatelje iz nekdanjih dunajskih centralnih uradov, ter večje uradniško in častniško omizje. Naš virtuozi na citrah gospod Omulec, ki je nekoč tudi sviral v dunajski „Zvezdi“, nas je kratkočasil z izvršnim izvajanjem slovenskih skladb. Po večerji pa grem v res velikomestno okusno opremljeno veliko kavarno, ob novem veličastnem zidanem mostu. Iz verande prvega nadstropja se ti nudi krasen razgled po divnem Pohorju. Maribor ima lepo lego in ako si prijatelj daljšega pota in te ne straši brezsenčna pot, ima okolica mariborska dosti prijetnih krajev in letovišč.

Mariborski Slovenci so krenili na pravo pot, ustanovili so izvršno vspevajočo Glasbeno

Matico. Rodoljubna in domorodna pesem je bila vsikdar najizdatnejša in najkrepkejša buditeljica narodne zavesti, edini vir, iz katerega se more črpati pravo spoznanje duše našega naroda.

V njo je tisočletni trpin izlil vso svojo radost, v nji se zrcali njegova bol. . . Tudi v narodnem zunanem političnem življenju začinjajo poganjati nove kali, ker vlada v merodajnih slovenskih krogih narodna vzajemnost, katere smo najbolj potrebni. Vsa plemenita srca se nagibajo temu nazoru, in vse radostno deluje složno brez častiblepnosti v has domovine. Proklete domače nesloge doslej v Mariboru ni in Vsemogočni daj, da je nikdar ne bo.

Priznati se mora, da se tudi druge javne stvari obračajo na bolje, seveda da to ne gre tako hitro, kakor bi bilo želeti, to je vendar umevno. Ne da se popraviti v nekolikih mesecih, kar je politično grešila germanizacujoča avstrijska vlada v stoletjih. Od Marije Terezije pa do razsula Avstrije je bila nje glavna naloga, ponemčevanje Slovencev. Naša slovenska pleča naj bi bila podstavek nemškega mostu do Adrije, in le naša žilavost in predniki naše od nemških Mariborčanov opljuvane duhovščine so

bili skozi stoletja edini jez, proti nasilnim tevtonskim navalom . . .

Posetil sem nekaj uradov. Povsod vse na svojem mestu, povsod lep red. Prijazno in taktno vedenje od najvišjega do najnižjega uradnika, me je pa po ljubljanskih doživljajih prijetno presenetilo. Reči moram, da nam Slovincem primanjkuje tega čudovitnega arkanuma, ki ga nazivljamo takt v vsem javnem in zasebnem življenju. Od Nemcev, naših gospodarjev, katere smo v marsičem posnemali, si takta nismo mogli prilagoditi, ker ga baš pri Nemcih najbolj pogrešamo. Prisvojimo si ga torej iz lastnega nagiba in nujne potrebe. Tembolj demokratično bode naše čustovanje in mišljenje, temveč potrebujemo takta. Demokracija ne znači posurovelosti, nasprotno vljudnost! Da v Mariboru seveda še ni vse povsod kakor bi moralo biti, ni čudno.

Vsak začetek je težak, a tu je še posebno računati s pasivno resistenco Nemcev in Ponemčencev. Tudi tu velja prislovica, da je Poturica hujši od Turčina. S časom bo vse boljše, dokler se uprava politično ukrepi. Nova organizacija naj dela previdno in lagano. Vse se ne da na hip preustrojiti in odpraviti, kar nam ne ugaja,

naše države, ki so deli bivše avstro-ogerske monarhije, je bilo ob času žigosanja v prometu približno 7 milijard kron papirnatega denarja, za kojega sploh ni bilo kritja; v prejšnji kraljevini Srbiji kurzira dinar, kojega je v prometu približno 500 milijonov.

Brez dvojbe je ena najvažnejših nalog naše mlade države in njenih vodilnih državnikov ustvariti nov enoten denar, ki vživa na svetovnem trgu splošno zaupanje, tako da se brez pomisleka jemlje v plačilo in zameno za inozemski denar in zlato. To je ureditev valute in od tega je odvisno vso naše javno in zasebno gospodarstvo, pred vsem razvoj trgovine in obrti, ki zamore edino-le uspevati, če so denarne razmere v državi urejene. (Dalje prih.)

Drž. posl. dr. Vekoslav Kukovec.

Boj za Maribor.

Menda ne bode več minilo 14 dni, ko bodo zastopniki Nemške Avstrije podpisali v Parizu mirovni predlog entente, vsled česar bode ugotovljena naša severna meja na Štajerskem. Še v zadnjem hipu je nemško zastopstvo zopet ponovilo v Parizu zahtevo po Mariboru in Radgoni. Ne morem si misliti, da bi se moglo še kaj izpremeniti v našo škodo. Maribor bode naš, kar se nam ni zdelo vsak čas tako verjetno kakor danes. Boj za Maribor je izmed najznačilnejših bojov, kateri so se bojevali za meje. Nemci in sicer graški Nemci nič manj nego mariborski so napenjali skozi več nego pol leta vse svoje moči, da bi Maribor dobili. Z ozirom, na neka izvajanja dr. Lenarda v »Straži« so si zdaj Gradčani v laseh, češ, da iz slovenskih krogov priznavajo, da je pripisovati le neodločnosti vodilnih nemških krogov, da nemški vojni sili nismo podlegli. Dr. Lenard pač ni imel namena stvar v tem smislu predočiti. Če Nemci niso ponovili onega brezupnega poskusa, ki je ob priliki prisotnosti ameriške komisije v Mariboru tirjal brezplodne krvave žrtve, vpoštevali so nepremagljivo slovensko vojno silo zbrano pod Maistrom. Tega so si vsi resni krogi svesti.

Nemška gospoda mariborska, ki obstoji kakor po vseh naših mestih in trgih večinoma iz ponemčenih Slovencev, stiska za hrbtom pesti, in z nekim oblastnim preziranjem gleda na slovensko upravo mariborsko, nadajoč se, da bodo Slovenci kmalu doigrali, in da se bode njih pregnano tevtonsko gospodarstvo naskoro povrnilo. Skrbeli bomo, da se tej gospodi vroča želja ako Bog da nikdar ne bo izpolnila. Ta nemškujoča svojat še vedno škili preko Špilj od koder bi imel priti nemški odrešenik. — Toda ne bodimo nestrpni napram pravcati in spodobnim Nemcem. Pokažimo jim, da so slovenska srca plemenita! Nočemo jih sovražiti, psovati in opljuvati, kakor so kot naši valpeti nas, iz katerih žuljev edino so si nakopili svoja premoženja. Pokažimo jim, pri vsej vrlo potrebni strogosti, da nočemo posnemati njih brutalnost; bodimo jim pravični gospodarji, da morejo, ako se uklonijo našim naredbam svobodno in neomejeno živeti v naši sredini. Za tiste zagrizence in državne sovražnike ki se ne vklonijo preobratu, pa nema prostora v Jugoslaviji. Sunitarskih gadov ne trpimo v naši domovini! Naj jo odkurijo v blaženo nemško Avstrijo, kjer vlada najkrutejši terorizem enega sloja nad vsemi drugimi državljani, kjer najde zaščito edino le delavec a tudi le ako je

Tudi dr. Lenard gotovo ni imel namena vzbuhati dvom nad našo neodoljivo odporno silo, ker smo bili pripravljene boriti se do zadnje kaplje za naš Maribor. Jednako neprimerno je, da nasprotniki bivšega deželnega glavarja dr. Kaana danes baje sumničijo, da se je dal za denar podkupiti od naše strani, da je odnehal glede Maribora. Če kdo iz naše strani govori tak nesmisel, naši narodni stvari ne stori usluge. Vsi vemo, da Maribora nismo za denar kupili!

V imenu poštenega boja za naše narodne svetinje moram nastopiti tudi zoper poskusa najboljšega našega narodnega bojovnika (po mojem prepričanju najboljšega) dr. Žerjava poškopiti z gnojnico glede varovanja severnih mej. Vem iz najzanesljivejšega vira, da so videli merodajni nemški krogi v dr. Žerjavu svojega najneizprosnejšega in najnevarnejšega nasprotnika. Ali more naši narodni stvari koristiti, če so se našli zadnje dni možje, ki naš narodni boj onečaščajo z očitkom slabosti dr. Žerjava!

Vem, kako sta se branila g. dr. Brejc in dr. Verstovšek iti v Gradec, ko je pešal v boju za Koroško Grafenauer s Smodejem. Moral je po noči biti klican dr. Žerjav — in šel je, zavedajoč se težke odgovornosti pred narodom. Na zahrbtnost sobojnikov menda še ni mislil. Enako v slučaju Maribora! Iz zapisnika seje mariborskega odseka slovenskega narodnega sveta od meseca oktobra 1918 konečno sledi, da smo se tamkaj zednili vsi Slovenci za Muro z Radgono kot severno mejo kot zgodovinsko Mucharjevo črto. In to bomo dobili. Hudobija naj ne onečašča zgodovine boja za naše svetinje!

Političen pregled.

Kakšen bo razplet? Slovenskemu Narodu poročajo: Beograd 11. avgusta. Po svojem povratku iz Novega Sada je g. Protič vzdržal prejšnje stališče, s katerim zahteva za svojo stranko portfelj notranjega ministristva in odstranitev ministristva za agrarno reformo, g. Poljaka in ministra za verstvo g. Alaupoviča iz novega kabineta. Vsled tega je designirani ministristki predsednik g. Davidovič prekinil razgovore z radikalno stranko in pozval Narodni klub in Jugoslovanski klub, da podata končne izjave. Ta dva kluba pa sta začela izbegavati odločilni in jasni odgovor in je na eni strani Jugoslovanski klub mešto odgovora začel znova apelirati na koncentracijo, Narodni klub pa je

socijalist, vse drugo se mora ukloniti železni pesti vladajoče klike. — Ker me v svoji gorici tam doji v lepem Posavju čaka mnogo nujnega dela, ni mi preostajalo časa za poset svojih znancev, vendar jo pa v naglici krenem na dom staroste mariborskih Slovencev, častitega in veleučnega gospoda — kateri Mariborčan in nabražan Slovenec ga ne pozna — dr. Pavel Turnerja, ki me je po stari slovenski šegi gostoljubno sprejel. Tam pod nemškim, z trtami obraslem griču (»Deutscher Berg« ga imenujejo nemški Mariborčani), na čigar vrhu si je sezidal razgledni stolp, s katerega se ti odpre čaroben razgled po mestu in okolici, samotari v svojem lepem prostornem, z zelenjem obdanim »tuskulu«. Zvišene ideje ga navdajajo, in iz srca se veseli našega narodnega vstajenja in ujedinenja po tisočletnem robstvu. Gospodinji mu pa vzorno prijazna gosa, navdušena Hrvatca. Med gromenjem in budim nalivom se poslovim od ljubeznivega gospodarja; izpivši še jedno čašo na »razstanku«, si rečeva: »Na veselo svidenje po trgatvi«, kadar se v mariborski Prešernovi ulici nastanim.

V Sromljah, na dan sv. Jakoba 1919.

(»Slov. Narod«)

podal nekakšen program, ki se odlikuje po nejasnosti. Danes se pogajanja nadaljujejo. Popoldne se vrši odločujoča seja Demokratske zajednice. Če vstrajata Narodni klub in Jugoslovanski klub v svoji taktiki, ki indirektno podpira radikalce, bo g. Davidovič položil svojo misljo, ki obstoji v tem, da se sestavi ali koncentracijska, ali koalicijska vlada, v roke regenta. Nato bo krona stala pred stališčem, da more ali poveriti drugo stranko z enakim poskusom ali pa poveriti Demokratsko zajednico, da sestavi novo vlado sama s pomočjo manjših frakcij. V političnih krogih se smatra, da bi bil tak poskus stvoriti koncentracijo ali koalicio kabineta brez Demokratske zajednice, brez vsakega izgleda na uspeh.

Banat. — Popustljivost in sosedje. LDU. Veliki Bečkerek, 10. avgusta. Govorilo se je, da Romuni ne bodo mirovali, dokler ne dobe vsega Banata do Tise. To vest je priobčil Jugoslovanski tiskovni urad na podlagi zasebnih informacij. Vest še ni uradno potrjena. Gotovo pa je, da vrše Romuni silno agitacijo v onem delu Banata, ki ga imajo zasedenega. Največ jim je, da napravijo sebi ugodno mnenje v inozemstvu, zato pišejo note in spomenice. Osnovani so že legije in prete Srbom z vojno. Telovadna zveza je pripravljena, da udari z orožjem. Potrebno je tedaj, da se tudi mi organiziramo na odpor. Prebivalstvo je oplašeno po govoricah, ki jih razširjajo Romuni, češ, da zasedejo ves Banat. Vse časopise naše kraljevine se mora postaviti za našo stvar in pripomoči, da pripade kar največji del Banata nam. Temišvar smo izgubili le vsled svoje popustljivosti. Več ne smemo odnehati, ker zabranjujejo to nujni gospodarski interesi.

Slovenci in Slovenke!

Prvič se obračam na ves slovenski narod, nisem tega storil takrat, ko smo osvojevali Maribor in delali sedaj že priznane slovenske meje na Štajerskem. Stojim to v trenutku, ko se trgamo za usodo našega Korotana. Stojim to sedaj, ko se peha Nemeč po uničujočem, a pravičnem porazu na Štajerskem, da si priropa po božjem in človeškem pravu nam sodeč Korotan, za katerega prevdarno ponemčevanje je stoletja izmetaval žal ne brez uspeha milijone, kako bo še le sedaj v času odločitve vzklopela in navalila sovražna nam propaganda.

Zato se zbere na Veliki Šmarn naš narod na tleh nepozabnih nam gosposvetkih pravic in zagrmí iz tisoč in tisoč grl v svet svojo odločno voljo, da si ne damo koroških Slovencev iztrgati v večno nemško tlačanstvo.

Pridejo odposlanci deželne vlade in naš primas, ljubljanski knez in škof, se je kot prvi odzval mojemu vabilu, da služi pod milim nebom službo božjo, Narodna društva in posamezniki hite na ta tabor, vsi v globokom umevanju za zgodovinsko važnost, ko se zasadijo naši mejniki nemara za stoletja.

Kličem Vas torej, Slovenci in Slovenke, da pridete v Sinčovas in pokažete kot priče vseh delov naše domovine, da stojite z dušo in telesom v borbi za njihovo in našo pravdo.

General Maister s. r.

Naše čete zavzele Mursko Soboto.

Ljubljana, 12. avgusta. (Uradno).

Na podlagi odločitve v Parizu nam je konferenca priznala Prekmurje in sporočila oficijelno, da ga okupiramo. Danes so se pričele operacije za zavzetje

Prekmurja. Bela garda se je umaknila, rdeča pa razpršila in položila orožje. Narod z navdušenjem pričakuje osvoboditelje. Naše čete so zavzele Mursko Soboto ob 8. uri zjutraj in zaplenile 4 topove, nekaj tisoč pušk, mnogo municije, 1 lokomotivo itd. V Pattyanidi, severno Murske Sobote, je prišla naša konjenica ter zaplenila velika municijska skladišča. Pohod se nadaljuje dokler ne prispo naše čete na določeno točko.

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptuj dne 7. septembra 1919.

Dnevne novice.

Dr. Lajnsic premeščen iz Maribora. Dosedanji vodja mariborskega okrajnega glavarstva dr. Lajnsic je imenovan za civilnega komisarja v ozemlju, ki so ga naše čete zasedle v Prekmurju in dodeljen vojaškemu poveljniku za Prekmurje. Značilno za »Male Novice« je, da so napravile iz civilnega upravnega pomočnika vojaškega poveljstva »guvernerja«. Tem ljudem okrog »Malih Novic« gre res le za senzacijo, seveda pri tem včasih sebe in druge osmešijo.

„Male Novice“ groze. Sobotne »Male Novice« pravijo: Ali je dr. Pfeiferju znano, da je v interesu vlade, zlasti pa v interesu ugleda države ob meji, da je življenje vodilnih uradnikov v moralničnem oziru neoporečno? Mi ne vemo, katere uradnike ravno misli, vemo pa, da imamo le dva, tri uradnike na vodilnih mestih. Toda kdor pazno zasleduje »Male Novice«, ve, kaj zasledujejo. Najprvo oni podli napad na generala Maistra, s katerim se je hotelo tik pred dvodnevno stavko omajati disciplino našega vojaštva, kar se je deloma tudi doseglo, in zdaj ta napad na naše vodilne civilne uradnike. Ne bomo se motili, če trdimo, da so se v Mariboru naselili emisarji dr. Šušteršičevi ter se zvezali s prejšnjimi elementi, ki jih je še polno v Mariboru. Imamo tako resne stvari okoli sebe, ljudje okoli »Malih Novic« pa hočejo zrušiti vojaško in civilno oblast na meji s tem, da na nekvalificiran način hujskajo proti vodilnim možem, ki so bili v najhujših dneh na svojem mestu in ki še danes požrtvovalno in z nadčloveškim naporom vrše svoje dolžnosti.

Mariborski klerikalci se motijo, če mislijo, da so še v stari Avstriji, kjer je zadoščeval samo en denuncijantski migljaj dr. Šušteršiča in dotična njemu neljuba oseba je morala iti »hundert Meilen von der windischen Mark«. Tudi zdaj mislijo ti zvesti nasledniki dr. Šušteršiča, da mora vsak naš uradnik pismeno prošnjo vložiti na dr. Verstovška ali pa dr. Napotnika, če se sme udeležiti zborovanja Jugoslovanske demokratske stranke. Mi smo danes v svobodni in demokratski državi, v kateri lahko vsakdo kaže svoje politično naziranje, kjer in kakor hoče, samo da to politično naziranje ni naperjeno proti državi. Nam se zdi bolj nevarno, če so klerikalni listi kar naenkrat padli po pravoslavni veri in če njihovi agentje po deželi to gonjo vporabljajo še v druge namene.

Nemci še vedno upajo. Dr. Renner se je poprijel zadnje biljke potapljačega se. Pripravljen je, da mogoče za nekaj časa posodi žezlo tudi bivšemu cesarju Karlu ter zamenja rdečo zastavo s črnožolto, samo da bi Nemška Avstrija dobila mariborsko in radgonsko kotlino, kakor je izjavil nemškoavstrijski državni kan-

celar še v soboto. Toda ta pobožna želja se jim ne bo izpolnila. Kakor namreč poročajo iz Pariza, je Pichon izjavil v francoskem zborničnem odseku, da bodo aliranci nove avstrijske protipredloge odklonili.

Šušteršičev in Lampetov duh je zavel v Mariboru. Kakor so svojčas dr. Šušteršič in dr. Lampe denuncirala vsakega uradnika, ki ni hotel trobiti v njihov klerikalni rog, pravtako so pričeli zdaj mariborski klerikalni listi. Spravili so se celo na mariborsko sodišče, o katerega nepristranosti je vsak dvom izključen. Če je bil pred leti kak klerikalec obsojen, že so letele denunciacije v Gradec, na Dunaj itd., češ slovenski sodniki so pristranski, liberalni, ker so se drznili kaznovati klerikalnega tatu. Prav tako pišejo in denuncirajo zdaj »Male Novice«, ki pravijo, da veje na sodiščih v Mariboru hud liberalen veter in da bo moglo temeljito vmes poseči višje deželno sodišče. Morda se je tudi zgodilo, da je bil kak klerikalec kaznovan ali se pa ta ali pa oni klerikalec boji pravičnega sodišča, ker ima slabo vest. Najprvo so hoteli klerikalci izpodbopati ugled našemu davčnemu uradništvu, potem so se opravili na sodne uradnike. In ti ljudje pravijo, da delajo v interesu države, če hočejo jemati našemu požrtvovalnemu uradništvu ugled ter ga podlo denuncirajo.

Pisma v inozemstvo. Ker se premnogi ljudje pri dopisovanju z inozemstvom ne drže tozadavnih pravil, se javnost ponovno opozarja na sledeče: Vsa privatna pisma iz inozemstva in v inozemstvo morajo biti odprta in na njih naveden naslov odpošiljatelja. V interesu vsakega posameznika je, da se strogo drži teh pravil. V nasprotnem slučaju škoduje le sam sebi, ker zaprto pismo nikdar ne dospe na svoj cilj in se tudi ovira poslovanje cenzure in trpi poštni promet, kar vse je na kvar splošnosti in posamezniku. Opozarjamo tudi, da pisemski promet z Nemčijo, Ogrsko, Turčijo in Bolgarsko še ni odprt.

Prodaja sodov. Okrajno glavarstvo v Mariboru bode prodajalo sode različne velikosti in sicer 20. in 27. avgusta, 3. in 10. septembra t. l. na dvorišču Götzove pivovarne v Mariboru. Začetek vsakokrat ob 9. uri dopoldne. Kmetje iz okolice se vabijo, da se udeležijo te licitacije.

Umor v Zrečah pri Konjicah. Posestnik Rančnik Simon se je 31. julija vračal domov. Za nekim grmom ob cesti sta bila skrita dva mlada tolovaja; ko pride Rančnik mimo, skočita predenj ter ustrelita, eno kroglo je dobil v trebuh in drugo od strani v boko. Ko se je zgrudil, pobrala sta mu denar, katerega je imel 1600 K pri sebi ter potem zbežala. Rančnika so našli na cesti v krvi ležečega, vendar je bil še pri zavesti ter popisal lopova; čez 8 ur potem je pa izdihnil dušo. Roparjev še niso prijeli; sploh bo pa težko pravega dobiti, ker v konjiškem okraju je polno takih 8- in 6-urih delomrnežev in dobro bi bilo, da bi naša vlada kaj ukrenila v konjiškem okraju zoper te rokovnjače; v stari Avstriji so bile vse prošnje za stonj, gospodom v Gradcu se je dopadlo, ako so razni štajercijanci roparski pobijali mirne Slovence.

Ameriška pomoč. Za dobavo podaljšane ameriške pomoči se bode brezplačno v četrtek dne 21. avgusta predpoldne pri izdaji krušnih kart v Hamerling-ovi ulici št. 9, delile i-kaznice. Izdaja dodeljenih živil se deli na bele izkaznice dne 22. avgusta, na rumene dne 26. avgusta, na rdeče dne 29. avgusta, namreč mleko predpoldne med 8. in 9. uro, ostale reči popoldne med 15. in 18. (3. in 5.) uro, obojno samo v Elizabetni ulici št. 14. Izjeme se ne bodo privolile. Kdor ob določenem času ne odvzame, izgubi pravico za dobavo. Izogniti se popraševanja, se pripomni, da je ta izdaja samo za mestno prebivalstvo odločena. Za občine v okolici se bode tudi tokrat, kakor pri prvi izdaji, odstavil odgovoren del, okrajnem glavarstvu za porabo.

Tabor v Sinčvasi dne 15. t. m.

Udeležencem stoje na razpolago sledeči vlaki. Tja gredo:

1. Posl. iz Maribora v 14. t. m. ob 2. 15. t. m. ob 3'54. vl. 415 a ob 4'30. u 8'48. uri.

2. Normalni ose. iz Maribora 5'5. uri, prih. as ob 9'20. uri.

3. Nedeljski vlak št. 414/II vozi ta dan do Sinčvasi. Odhod iz Maribora ob 13'40. uri, odhod iz Dravograda—Meže kot vl. št. 417 ob 15'30. uri, prihod v Sinčvas ob 16'50. uri.

Nazaj gredo:

1. Normalni osebni vl. št. 414 iz Sinčvasi ob 15'16. uri, prihod v Maribor ob 18'14. uri.

2. Podaljšani nedeljski vlak št. 414/II iz Sinčvasi ob 18. uri, odhod iz Dravograda kot vl. 414 a ob 19'45. uri, prihod v Maribor ob 21'20. uri.

3. Ljubljanski posebni vlak št. 414/III iz Sinčvasi ob 21. uri, prihod v Maribor v polnoči, iz Maribora kot vl. 33 o polnoči, prihod v Ljubljano 16. t. m. ob 4'51. uri.

Udeležniki taborja plačajo polovično vožnjo.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzajavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Prekmurje zasedeno.

Maribor, 13. avgusta 1919. Naše čete so včeraj ob 12. uri izvršile popolno okupacijo Prekmurja v mejah, ki jih je določila mirovna konferenca brez vsacega odpora in krvoprelitja. Prebivalstvo je sprejemalo osvoboditelje povsodi z velikanskim navdušenjem. Zaplenjeni so 4 topovi ter precej pušk in municije.

Protislovenske demonstracije v Gorici.

Trst, 12. avgusta. V petek, soboto in nedeljo so bile v Gorici velikanske manifestacije v spomin 3letnice prvega prihoda Italijanov v Gorico. Priprave za manifestacijo so bile velikanske; bila je sijajna razsvetjava, kar je veljala italijansko vojaško upravo gotovo 100.000 lir. V noči od četrtega na petek je organizirana druhalj, ki jo je vodil prosluli komisar Resen, razbila zadnje ostanke slovenskih napisov v Gorici in sicer napise Narodne tiskarne, urarja Jakoba Suligoja, trgovca z jestvinami Antona Krutina oziroma še prejšnji napis Ivančič & Korinčič, trgovca Antona Korena, trgovca Drufovce, Kat. tisk. društva, odvetnika dr. Petra Medveščeka, odvetnika dr. Henrika Tume, nadalje zdravnika dr. Julija Bačarja, trgovca Fr. Batjela ter tvrdke Kerševan & Cuk. Razbili so tudi napis nemški tvrdki Jurij Meindl in nemškemu zdravniku dr. Weinlechnerju. Ob tej priliki so kričali po mestu: „Abasso i sciavi! A morte i sciavi!“ Očividno je bil napad na slovensko prebivalstvo organiziran ter je v zvezi z protislovenskimi napadi v Trstu.

Žensko zdravilišče Dobrna pri Celju.

Ni še potekel mesec, kar se je začela letošnja kopališka sezija v Dobrni, poznani doz-daj le pod „Neuhaus bei Cilli, Steiermark“. Prva sezija v tem blagoslovenem in eminentno zdravilnem, sedaj jugoslovanskem državnem podjetju ponaša se vzlic nekaterim zaprekam, ki so obstojale v začetku glede prometne zveze s Celjem, nad vse sijajno.

Gostov je bilo prejšnje čase ponajveč iz sedanje Nemške Avstrije, zlasti iz Dunaja in drugih nemških mest. Prof. E. Wertheim, šef dunajske ženske - porodniške klinike pisal nam je pred kratkim, da so pošiljali on in drugi dunajski profesorji-ginekologi svoje pa-

